

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

50 évig gazdatiszt.

A napokban egy egyszerű embernek rendeztek ünnepséget abból az alkalomból, hogy *50 évig egyfolytában egy birtokon volt.* Ritka dolog a mai viszketeges korban, amikor a változatosságot oly nagyon szeretik az emberek, hogy még hazát is cserélnék egy hoppra. Kherndl János az ünnepelelt neve, a zselizi uradalomnak jelenleg jószágfelügyelője. Kherndl János 1833-ban született Zselizben, Baranyamegyében. Mint 19 éves ifju 1852-ben lépett az akkori tulajdonos, gróf Esterházy János szolgálatába. Később az elhunyt tulajdonos özvegyének titkárja lón, s midőn örökség útján az uradalom a gr. Brenner-család tulajdonába került, Kherndl János intézővé, majd tiszt-

Kherndl János.

tartóvá lépett elő, 1884-ben pedig az uradalom jószág-felügyelőjévé nevezetett ki, amely minőségben urának teljes megelégedésére és lankadást nem ismerő ügyszeretettel ma is egyik legbuzgóbb tisztviselője az uradalomnak.

Mint hivatalnok: kötelességtudó, mint tisztviselő: igazságos és elnéző érületű.

Szerette az egyszerűséget, de azért a hasznos ujitásokat is pártfogásába vette és felkarolta.

Pályatársai, tisztelői, barátai és az uradalom tulajdonosa őszinte szeretettel emlékeztek meg az ötvenéves munkásság érdemeiről, ehhez az elismeréshez mi is hozzájárulunk e pár elismerő sorral.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ker., Andrássy-ut 23. szám,
VII., Rottenbiller-utcza 33. sz.

Ajánl luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, BIBORHEREMAGOT, pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönyt, szőszös bükkönyt, (Vicia villosa), továbbá raffahánest és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: bármely menüiségben biborherét és tavaszi repszét.

A magyar bor.

Az ország házában ismét szóba került az elmúlt héten a magyar bor kérdése. Ez reánk nézve ezidő szerint nagyon fontos kérdés. Mert a milyen buzatermesztő ország Magyarország, éppen olyan bortermelő is. Szőlőink a filloxera veszedelem után — hála Darányi földművelésügyi miniszterünk atyai gondolkodásának — ismét kizöldültek. Az ősz kezdetén a telt gerezdek levéllel tele lett a hordó a Hegyalja vidékén, Somlón, Eger táján, a Balaton mellett. Szinte jó kedvünk is lehetett volna annyi istenáldása láttán, de még sem lett. Nem csendültek vidáman a poharak, s nem tört az égfelé a Főthi dal akkordja:

Fölfelé megy borban a gyöngy,
Jól teszi.
Tőle senki e jogát el
Nem veszi . . .

És a bő istenáldása daczára mi volt az oka e lehangolt lelki állapotnak. Az, hogy hiába ad az Isten elégséges bort, buzát, még is csak ugy koncsorog e mellett a magyar ember. A buzánk árát leveri a börze, a borunk árát meg megöli az olasz bornak megadott kedvezmény, meg a rettenetes nagy fogyasztási adó. Ugyanis míg az olasz bort majdnem vámnélkül eresztik be az országba, addig a magyar bor rettenetes sok vámot, fogyasztási illetéket fizet. Megadóztatják először a pinczében, azután, például ha Budapestre hozzák, egy akó után fizetünk tízennégy koronát, meg még a korcsmáros is fizet, amiért kiméri. Hát még a szállítás szekéren, hajón vagy vasuton?

Bizony-bizony nem lehet csodálkozni, hogy a magyar bort alig lehet forgalomba hozni. Hát ezzel szemben ott van az olasz bor. Ez alig fizet vámot, a szállítása is olcsóbb, s a korcsmáros akóját megkapja Fiumében 3—5 forintjával. Hát hogy ne azt vásárolná, hogy ne azt mérné a korcsmáros.

A magyar gazdatársadalomból kiindult mozgalom elég erős volt arra, hogy megszüntette a román buzának adott vám- és szállítás-kedvezményt. Lesz ez a társadalom oly erős, hogy megfogja szüntetni az olasz borvám kedvezményt is, annál is inkább, mert ezt Széll Kálmán miniszterelnök is, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter is kilátásba helyezték. Más kérdés az, hogy megnehezte-e ezért reánk a kecskét nevelő, czitromfát ültető talián, az első dolog, hogy boldoguljon első sorban a magyar gazda s akkor boldogulni fog az ország is.

Dobó városának, Egernek képviselője hozta szóba ezt a kérdést a héten a képviselőházban. Bizva bizunk, hogy erre az lesz a válasz, hogy jövőre nem adunk az olasz bornak semmiféle

kedvezményt. Hogy arra törekszünk, hogy ne vesszen kárba a magyar földmives fáradsága. Hogy egykor bekövetkezzék az az állapot, hogy annyira erős lesz az ország népességében, iparában, hogy tisztos áron maga lesz képes fölhasználni azt, amit a magyar föld völgye, hegye, vize, délibábos rónája a magyarnak termel. M.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Mult héten obstrukciós szelek fújtak az ország-házban. A függetlenségi pártot felizgatta a Nessi Pál ügye, melyet röviden az alábbiakban ismertetük. Nessi Pál országgyűlési képviselő és tartalékos hadnagy a kolozsvári Mátyás-szobor leleplezése alkalmával tüntetett a <Gotterhalte> ellen. Most, három hét után valaki feljelentést küldött a honvédparancsnoksághoz. E magánfőjelentésre Nessi Pál képviselőt megidéztek a honvéd-parancsnokság elé. Az idézés így szólt:

Értesítem hadnagy urat, hogy a magyar királyi budapesti honvédkerületi parancsnokságnak e hónap 4-én kelt 3886/1064. elh. k. t. számú rendeletével hadnagy ur ellen elrendelt becsületügyi előleges tárgyalás ugyan- csak a magyar királyi budapesti I. honvédkerületi parancsnokságnak a mai napon kelt 4010/1043. elh. k. t. számú rendelete értelmében a további rendelkezésig elhalasztatott. Miről a 79. honvéd gyalogdandár becsületügyi választmányát is értesítem. Dandárparancsnok beteg. Fabriczius esászári és királyi alezredes. Az átirat borítékán a következő czimzés volt: Nagyságos Nessi Pál magyar királyi szolgálaton kívüli viszonybeli honvédhadnagy urnak Budapest.

Ebből aztán támadt zenebona, mert az országgyűlési képviselőt, míg a mentelmi bizottság ki nem adja, megidézni még katonáékhoz sem lehet. Nessi Pál szolgálaton kívüli viszonyban áll a honvédségnél, tehát meg nem idézhető, míg kiadatása iránt nem intézkedett az országgyűlés. A Nessi-ügy így került a mentelmi bizottság elé. Lapunk zártáig a bizottság még nem határozott.

A jövő évi költségvetés tárgyalása került az országgyűlés elé. *Szederkényi* a nyugdíjasok tételénél figyelmezteti a kormányt, hogy a nyugdíjak aggasztólag emelkednek.

A kamatbiztosítást élvező vasutak tételénél *Barta* Ödön a kassa-oderbergi vasut részvényeinek a magyar állam által történt eladását s forgalmi érdekeink megvédését hozta szóba, mire *Lukács* László pénzügyminiszter kifejtette, hogy a közös aktívákban lévő ilyen részvények néhány évvel ezelőtt törvényes felhatalmazással adattak el, de a vasutra az állam befolyását ma is gyakorolja. A tételt megszavazták. Horvát-Szlavonországok kiadásainak tételénél *Szederkényi* Nándor a horvát miniszter távolléte miatt panaszkodik, *Barta* Ödön szerint ennél a tételnél nincs szükség a horvát miniszter jelenlétére, mert a báni kormányzatért a miniszterelnök felelős. A bizottság azután belefogott a tétel tárgyalásába, melyet le is tárgyaltak.

Egy czélszerűrendelet.

A kereskedelmi miniszter fontos rendeletet adott ki a minap a munkás-segélypénztári tagok felvételi és biztosítási díjainak beküldése tárgyában. Elrendelte ugyanis a miniszter, hogy a hatóságok a befizetési lap hátuljára postadíj utánfizetése nélkül minden egyes esetben ráírhatják, hogy a kérdéses összeget kinek a részéről terjesztik fel és milyen célra. Ez az üdvös rendelet nagyon meg fogja könnyíteni a hatóságoknak s különösen a községi jegyzőknek dolgát; miután eddig mindig külön levélben kellett felvilágosítást küldeniük arról, hogy az egyidejűleg feladott összeget ki fizette be, s mire vonatkozólag, felvételi díj képen-e? vagy cséplőgépbiztosítási díj gyanánt, vagy egyéb célra. Ez az üdvös rendelet tehát igen nagy mértékben egyszerűsíteni fogja az eljárást.

Parczellázások és telepítések.

Batthyány Lajos gróf országgyűlési képviselő ikervári (Vasmegeye) uradalomához tartozó Csomaháza major területéből 640 magyar holdat vásároltak meg ikervári és rábakovácsi földművesek, holdanként 540 koronányi átlagos áron, ami ha a felosztott földek kitünő minőségét tekintjük, határozottan mérsékelt árnak mondható. Az uradalomnak egyik-másik részében sótonyi földművesek között parcellázott körülbelül 100 magyar hold 600 korona átlagos áron. — A vételár törlesztése 50 év alatt történik 5 és fél százalékos annuitás fizetése mellett. Ez az ügylet minden szempontból előnyös, még pedig a nagybirtokos oly áron értékesíti földjét, amit egy tagban soha el nem érhetne és jól járnak az érdekelt kisgazdák, a kiknek legfőbb veszedelme az, hogy a folyton szaporodó népesség nem tud megélni a régi urbéri földeken, melyek a legtöbb vidéken vásárlás útján nem szaporíthatók, ők így elegendő és elsőrendű földhöz jutnak. Végül a minden tekintetben előnyös törlesztési mód minden jóra való és szorgalmas földműves-esaládra nézve lehetségessé teszi földbirtokának megfelelő kiterjesztését. A földművelési miniszternél a képviselőházban nagy küldöttség tisztelettel a napokban Bácsföldvár községből. A küldöttség a község szomszédságában lévő állami birtok parcellázását kérte. A miniszter szívesen fogadta a deputációit s megígérte az ügy sürgős tanulmányozását. — A földművelésügyi miniszter, mint értesülünk, a vasmegeyei Csákány és Alsó-Csölle községek határaiban 260,000 korona költséggel megvette a zirezi apátság 1145 k. hold jó minőségű földjét, me-

lyet telepítési célokra fog fölhasználni. Ezekből beláthatja mindenki, hogy úgy a kormány, mint a gazdasági körök nemzeti és gazdasági feladatok megoldását várják e kérdések megoldásától, miért is a szociális bajok javulását és a kivándorlás esőkkenését is bizvást remélhetjük ez üdvös munkálkodásuktól.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Az italmérés.

A fogyasztási szövetkezetek italmérési engedélye a legnagyobb száma volt a szövetkezetek ellenségei szemében, iparkodtak is minden kigondolható eszközzel elejét venni, hogy egy-egy szövetkezet italmérési engedélyt kapjon.

Legutóbb a Magyar Gazdaszövetség és a Hangya igen erélyesen felszólalt ez ellen, megkérve a pénzügyminisztert, hogy utasítsa a pénzügy-igazgatóságokat a szövetkezetek irányában való emberségebb bánásmódra. Azt hisszük e felszólalásnak meg is lesz a kellő eredménye, éppen azért az alábbiakban utasítást adunk a fogyasztási-szövetkezeteknek az italmérési engedély megszerzéséhez.

Az italmérési engedélyt mindig attól a pénzügy-igazgatóságtól kell kérni, melynek területén van az illető szövetkezet. Az engedély kétféle: korlátlan (koresmajog) és korlátolt.

A korlátlan mérésre való engedélyt nehéz megszerezni, mert meg van határozva, hogy egy faluban hány koresma lehet s ezen felül csak a közigazgatási hatóságok indokolt véleményére engedélyez a pénzügyigazgatóság. A fogyasztási szövetkezet a saját nevére nem is képes ilyen koresma-jogot, az mindig valamely igazgatósági tag nevére adják.

A korlátolt kimérést könnyebb megszerezni a szövetkezeteknek, ez jobb is mert a fogyasztási boltot nem alacsonyítják le koresmává.

Az ezért benyújtandó kérvényt alá kell írni az egész igazgatóságnak s kijelenteni benne, hogy az italmérési jogot helyettes útján kívánják gyakorolni (üzletvezető, igazg. tag); a kérvényhez csatolni kell egy hatósági bizonyítványt, a mely igazolja, hogy az illető helyettes nagykoru, feddheilen előéletű magyar állampolgár. A kérvényre 50 kr.-os bélyeg kell.

Alkalomadtán majd közlünk alkamas kérvény-mintát.

MEGJELENT

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-u. 31.)

ŐSZI és TÉLI, valamint SZÜRETI árjegyzéke
Kívánatra azonnal bérmentve megküldetik

Szövetkezetek a falvak érdekében. Most, amidőn általános a panasz, hogy a városok tulságos dédelgetése folytán a falvak elnéptelenednek s az emberek szívéből kihál a falusi élet szeretete, egyik előkelő angol ujság azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a falusi életet szövetkezeti uton kellene reformálni. Azt fejtegeti, hogy vonzóvá és változatosabbá kell tenni a falusi nép életét, gondoskodni kell jó utakról, játszóterekről és közkertekről, a melyeket a szövetkezett falusi lakók szabad óráikban rendben tartának, sőt szénabói és egyéb veteményekből szép hasznót lehetne nyerni, a melyet ismét a falusi lakók érdekében használnának fel. Télen összejöveteleket és hangversenyeket rendezhetne a szövetkezet, elűzve a hosszú esték unalmát. Ekképen a szövetkezet nemcsak hasznót hajtana az országnak, hanem megkedveltetné a néppel a falusi életet és lassanként megszüntetné azoknak a városba való költözését, amely az általános elégedetlenség és a nyomor megnövekedésének egyik okozója.

Az angol ujság fejtegetése főleg azért érdekel bennünket, mert a szövetkezetek útján ugyanazt akarja elérni, a melyet mi a gazdakörök létesítése által szintén előmozdítani kívánunk. Ha a nép falun összejöveteleket s nemesebb élvezeteket talál az eddigieknél, ha kedvét lel abban, hogy a faluban rend, csinosság és jó kedv uralkodjék, akkor ott is boldognak fogja érezni magát s a városi nagyobb kereset és léha élvezetek után nem vágyódik majd.

A karinthisi kosárfonók termelő szövetkezete. Az ezen czég alatt működő szövetkezet az 1885-ben létesített steinfeldi kosárfonó-iskola végzett növendékeiből alakult. Az iskola oly czélból létesített, hogy az egykor a felső Száván virágzó teherszállítási forgalom megszűnte által Steinfeld elszegényedett lakosságának új kereseti forrás nyitassék. Ezen intézetnek eleinte nagy nehézségekkel kellett megküzdeni, mert egy kosárfonó háziipar fejlődéséhez szükséges feltételeket csak nehezen és hozzá esékély eszközökkel kellett megteremteni és mert a lakosság azelőtt lonással egyáltalán nem foglalkozott. Lassan, lassan azonban mégis sikerült a kitűzött czélt elérni. A szövetkezet szervei: az előljáróság (két tag), a felügyelőbizottság (két tag) és a közgyűlés. Az áruknek és nyersanyagoknak a bizományostól való átvételére forgó tőke gyanánt a szövetkezet az osztrák kereskedelemügyi miniszterium iparfejlesztési hiteléből több évi egyenlő részletekben visszafizetendő 4000 korona előleget kapott. Az eredmény a villachi szakiskola igazgatójának jelentése szerint igen kedvező. Az átlagos napi kereset 1 korona 30 fillérről, 1 korona 90 fillér egész 2 koronáig emelkedett, a termelés körülbelül 30%-kal gyarapodott és annak megfelelőleg emelkedett az áruk elárúsítása is. A Steinfeldén adott példát a hazai kosárfonó iskoláink is utánozhatnák.

Szövetkezeti élet az ifjuság körében. Németországban a hallei egyetem tanácsa és hallgatói elhatározták, hogy szövetkezeti alapon diákkotthont és étkezőt alapítanak. Így terjed az eszme az ifjuság körében is.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Furfangos csalók. Egy budapesti koronaherceg-utezai ékszerész üzletébe beállított két elegánsan öltözött fiatalember és nagy lelki nyugalommal előadták, hogy ők Hartmann József fővárosi háztulajdonos nevében jöttek ide, hogy a felesége briliáns fülbevalóját sürgősen hazavigyék.

Az ékszerész előtt gyanusnak tünt fel a dolog. Nem adta oda az ékszert, azt kifogásolván, hogy nincsen még készen a fülbevaló.

Azonban a két fiatalember kis idő múlva újra visszajött és megbizójuk nevében újra követelték a fülbevalót, mert Hartmann felesége elutazik és így az ékszerekre mulhatlan szüksége van.

Az ékszerésznek egy mentő ötlete támadt. Hangoosan oda szólt üzletvezetőjének, hogy gyorsan menjen Hartmann urhoz, ki a másik oldalon sétál és hívja be az üzletbe.

Erre az ügyes fogásra a két fiatalember nagy robajjal rohant ki az üzletből és a Koronaherceg-utezán át örületes futásban kerestek menedéket, ami nagy ribilliót okozott a sétáló közönség köreiben.

A Gizella-téren fogták el a két csalót és bekísérték őket a főkapitányságra.

A halálbüntetés ellensége. Newyorkból írják, hogy Tesla Miklós, a magyar származásu hirneves elektrikus határozott ellensége a halálbüntetésnek. A minap egy törvényszéki tárgyalásra idézték meg mint esküdtet, de föl kellett őt menteni az esküdtbíró tiszte alól, mert kijelentette, hogy a barbár halálbüntetést nem helyeselheti.

— De az állam törvényei szerint van halálbüntetés s csak nem fogja megtagadni a tiszteletet az állam törvényei iránt, — mondotta az elnöklő bíró.

— Fölfogásommal ellenkezik a halálbüntetés s nem tehetek mást, mint a mit józan gondolkozásom parancsol, — felelte Tesla.

— Akkor ön nem lehet esküdt, — mondotta a bíró és hazabocsátotta.

Legényvirtus. Muraszterdahely községben a napokban több fiatal legény vig mulatást rendezett az egyik korcsmában. A csupa tizenhat-tizenhét éves suhancokból álló társaság nagyon leitta magát s a mikor eltávoztak, az utczán csupa virtusból ütlegelni kezdték egymást. A mikor a Mura hidjára értek, már a bieska járta, még pedig alaposan, mert két legény holtan maradt a helyszínén, a harmadik pedig a halállal vívódik. A gyilkost, Horváth Elek muraszterdahelyi jómodu gazda fiát, aki a társaságnak bőkezű fizetője volt, mert ő fizette a tiz liter bort, a mitől berugtak, a csendőrség letartóztatta s átadta a csáktornyai büntető járásbírósnak.

A farsangi mulatozás ára. Az idén február 11-én nagy farsangi mulatozás volt Peelen. Ott mulatott Holló Zsigmond tizennyolcz éves gazdasági cseléd is, aki hazamenet kapatosan összeveszett gazdájának fiával, ifj. Szeremi Jánossal és bunkós bottal agyonvágta. Az esküdtbírósnak Hollót a sok enyhítő körülmény figyelembe vételével szándékos emberölés büntetéseért tiz évi fegyházra és tiz évi hivatalvesztésre ítélte. A védő semmiségi panaszja következtében tárgyalta az ügyet a Kuria és a semmiségi panaszt elvetette.

A gondatlan művezető. A büntető járásbírósiágon mult héten tárgyalták Veszeli Ferencz művezető dolgát. Veszeli volt az, a kinek gondatlansága okozta a minap a *Nemzeti Szalon* kigyulladását. Veszeli azt mondta, hogy a gazdájának a kedvében akart járni azzal, hogy gyorsan végzi el a rábizott munkát és ezért sietett annyira. Beismerte, hogy a tűz a gyertyától keletkezett, a melyet ő a kezében tartott. A bíróság Veszelit a büntető törvénykönyv 425. §-a alapján tűzveszedelem okozásért egy hónapi fogságra és negyven korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt, mivel külföldi, csehországi illetőségű, továbbra is vizsgálati fogságban marad. Az ügyészi megbízott a büntetés sulyosbitásáért fölebbezett.

Megfelelt.

Gyurka (eszmadia-inas): Már kisöpörték az utcát egyszer! Minek söpri kend is?

Czivi: Hogy a eszmad a lábodon el ne piszkold, te kölök! (Hátrapökik a mezitlábás inasra.)

• **Göbéságok** • kaczagató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „*Független Ujság*” előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az irónál. Legezelszerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. IX. Budapest. Köztelek ezimre.

• MI UJSÁG? •

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése október hó 31-én lejárt és akiknek mult számunkhoz postautalványt mellékelünk, felkérjük, hogy előfizetésüket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be. Annál is inkább kérjük az előfizetés beküldését, mert ezeknek a t. előfizetőinknek a megújításig több számot nem küldhetünk.

A „Független Ujság” kiadóhivatala.

Az ujpesti Kossuth-szobor. Ujpesten mozgalom indult meg a vértől, hogy Kossuth Lajosnak emlékszobrot állítsanak és a mozgalom védőségére gróf Károlyi Sándort kérték fel. A gróf megírta a szoborbizottságnak, hogy a védőséget elvállalja, egyuttal 500 koronát ajánlott föl a szoboralapra.

Ahol Petőfi utoljára ebédelt. Egy érdekes és a magyar nemzet kegyeletére érdemes ház kerül idegen, sőt ellenséges kézre, ha idejekorán a magyar hazafias lelkesedés meg nem menti. Székelykeresztúron abban a házban lakott a segesvári csata előtti napon Bem apó és Petőfi, amelyre egy oláh pénztintézet, az Albina negyvenezer koronát kölcsönzött. A ház a Maeskássy-család tulajdona volt akkor. Háromholdas park közepén áll a hajdani Maeskássy-kuria, a melyhez ezt a kis házat építették. Az egész kuria most dob alá kerül s mivel a székely nép között aligha akad olyan, a ki azt megvehetné, valószínűleg az oláh «Albina» nyakán fog maradni. Keresztur községe mozgalmat indított már egy izben oly czélből, hogy az állam vegye meg a járásbírósiá számára, amely jelenleg valami rozoga, dülődőző épületben van elhelyezve, de a mozgalom kevés sikerre vezetett. Az igazságügyi miniszter eleinte érdeklődött a dolog iránt, de aztán elaludt az egész ügy. Jó lesz újból és gyorsan foglalkozni vele.

Kozma Sándor siremléke. Budapestben a központi temetőben egy szép siremléket lepleztek le mult héten, a *Kozma Sándor* volt királyi főügyész siremlékét. Sok koszorut tettek a sirra. Kedves feltűnést keltett ezek közt Kozma Sándor szülőfalujának, *Köröshegy* községnek koszoruja. Még állnak a régi tölgyek, melyek alatt gyermekidejében futkosott; e fákról szedett galyakból köttetett a község egy tölgyfalevél koszorut, s széles fehér selyemszalagjára csak ezt iratta fel: *»Nagy fiának — a kis falu»*. A kis falu koszoruját valamennyi többi fölé, a siremlék közepére helyezték.

Ösmeri ön a
legujabb „KALMÁR”-ROSTÁT???

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad **KALMÁR ZS. UTÓDA** rostagyáros Hódmező-Vasárhelyen.

Aradiak a szegedi Kossuth-szobornál. Az aradi Kossuth-asztaltársaság vasárnap 350 taggal rándult át Szegedre, hogy a szegedi Kossuth-szobrot megkoszorúzza. Szép beszédek kíséretében tették le az aradiak gyönyörű koszorúját a nemzet atyjának szegedi szobrára.

Fadrusz János diszpolgársága. Kolozsvár városa Fadrusz János, a Mátyás-szobor megalkotója iránt ismételtelen kifejezte háláját és elismerését. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel a város diszpolgárának választotta Fadrusz Jánost.

A szellemidéző czár. Kalandosabbnál kalandosabb hírek érkeznek a czár egészségi és ezzel kapcsolatos lelki állapotáról. Legújában annak a híre kelt szárnyra, hogy a czár elmebajos, hogy a czár szellemidéző lett, minden tettét, minden léptét egy Philippe nevű francia szellemidéző irányítja, aki teljesen hatalmába kerítette a czárt. Ezeket a híreket Pétervárról megezáfolták ugyan, de ez a czáfolat nem sokat bizonyít. Újabb hírek érkeznek, amelyek már trónváltásról beszélnek. A czár az utóbbi időben semmi kormányzói dolgot nem intézett el anélkül, hogy a francia spiritusza segítségével előbb tanácsot ne kért volna III. Sándor czár szellemétől. A czár elmebajáról szóló hírek nem egészen alap nélkül valók. Mennyire terjed a baj, gyógyítható-e vagy katasztrófával fog-e végződni, még nem tudják, de finn körökben, amelyek mindig jól vannak értesülve az orosz udvarban történetekről, azt mondják, hogy a czár baja veszedelmes és hogy a livádiai szellemidézés a harmincz négy éves, különben is ideges czár elmebeli teljes összeroppanását jelenti.

Mezőgazdasági- és iparkiallítás Zentán. A Zentai Gazdakör jövő évi augusztus hó 2-ik felében Zentán, a vidékre is kiterjedő mezőgazdasági- és iparkiallítást rendez. A kiállítás védnökségét Latinovits Pál bácsimegyei főispán vállalta el.

A székely-kongresszus kiadványa. A székely-kongresszus végrehajtó-bizottsága a nagy érdeklődés következtében, mely a székely kongresszus iránt országsszerte megnyilatkozott, a kongresszus tanácskozásairól fölvetett jegyzeteket könyvalakban kiadja. A körülbelül 30—35 nyomtatott ivnyi terjedelmű kötet felöleli a gazdasági, társadalmi és kulturális élet egész körét s hasznos szolgálatot teljesíthet mindazoknak, akik a királyhágóntuli, különösen a székely nép gondját viselni hivatva vannak. A könyv előfizetési ára 4 korona, mely összeggel a megrendeléssel együtt legkésőbb e hó 20-ig a kongresszus központi irodájának czimére beküldendő. (Budapest, IX., Köztelek.)

Kincs a korszokban. Kecskeméten érdekes leletre bukkantak a kőmives-munkások egy épülő ház telkén. Két korszó pénzt találtak, körülbelül másfél méternyi mélyen a föld gyomrában. A korszók az ásó vágása alatt kettéhasadtak, s a fehér és penészes ezüstpénz csak úgy dőlt belőlük. A talált pénzt a munkások gondosan összeszedték s beadták a rendőrséghez. Itt részletesebben is megvizsgálták a pénzeket. Kitént felőlük, hogy egytől-egyig magyar pénzek s 1526—1580-iki esztendőkből valók. Ilyen régi ezüst pénzt még nem igen találtak Kecskemét területén. Az elásott pénzre nézve mindenki előtt az a hiedelem, hogy azt valami görög ember ásta el. Régi időkben ugyanis a görögök pénzváltással foglalkoztak Kecskeméten. Csak ő nekik lehetett tehát annyi felhalmozott ezüstpénzük. És az a ház is, amelynek területén most pénzt találtak, régentén csakugyan görög családok birtokában volt. A talált pénz a kecskeméti muzeum tárgyai közé kerül.

A nagykatái rablójalkosság. Egy hétig tartó tárgyalás után szombaton mondott ítéletet a pestvidéki esküdtbiróság a nagykatái haramiák fölött, akik avégből szövetkeztek, hogy a gazdag ember hirében álló Löwinger kereskedőt kirabolják s aztán, hogy gaztettüknek ne maradjon élő tanuja, minden hozzátartozóját, cselédjét kiirtják. Egyedül az áldott állapotban levő Löwingerne esett a rablójalkosság áldozatául, a család többi tagja, bár súlyos sérülések árán életben maradt. Az esküdtbiróság a királyi ügyészség felfogását osztotta igazmondásában. A rablójalkosság büntetésében mondták ki a vádlottakat bűnösnek s ez alapon a törvényt alkalmazó bíróság Kármán Mátyást és Ordög Tóth Pált kötél általi halálra, a 61 éves Tilalmas Vonnák Mátyást pedig 8 évi fegyházra ítélte.

Testvér testvér ellen. Minap éjjel Modocsa tolnamegyei községben a esendőrök valami csiny miatt keresték Tarezal István földmivest. A kereséssel a esendőrség a községi rendőröket bizta meg, akik rá is találtak Tarezalra. Tarezal késsel rohant a rendőrökre, mire Tarezal András rendőr, Tarezal István testvére önvédelemből kilötte fegyverét. Tarezal István azonnal meghalt. A vizsgálat folyik.

Dejsze mögötte a fenne! — mondta az Están szomszéd katona fia, mikor megtudta, hogy az apjának baja esett a cséplőgépnél. A városban katonáskodott és nem tudta, hogy Darányi miniszter a balesetekre is fizetett a segítőpénztárnál.

No, aztán hazajött az őszön az Están szomszéd katona fia. Összekuporgatta a filléreket, hogyha csak lehet, hát ne éhezzenek, mert a szomszédot csakugyan tönkre tette a gép kereke. De hát azt mondja az édes anyja:

— Van nekünk pénzünk édes fiam! adott a segítő-pénztár, mert beállott volt apád. Tartsd meg a pénzedet, jó lesz egy kis borjura, majd megnő benne az a pénz! A segítő-pénztárról minden községben a bíró ad felvilágosítást.

A *Pesti Hengermalom-Társaság* mai hirdetésére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Jencs Vilmos gyógyszerész mai számunkban megjelent hirdetésére olvasóink figyelmét bátorokunk felhívni.

JENCSES-féle
Magyar Restitutios-Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

Az állatok izomerejét fokozza, kitaróvá, erőssé teszi; megpátozza a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosságát.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2:60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSES VILMOS gyógyszerészertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:
Dr. Egger, Nádor'gyógyszerlárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Az Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédsegély-pénztárt ajánljuk jó indulatába. Ismertesse ezt az intézményt a nép körében. Biztosítsa cselédjeit ezen segély-pénztárnál.

GAZDASÁGI DOLGOK

Fajbaromfiak tenyésztése.

Mint az állattenyésztés minden ágazatánál, épp úgy a baromfitenyésztésnél is arra kell törekednie a gazdának, hogy lehetőleg egyöntetű, egyforma fajta szép testű és hasznos baromfit tenyészessen. Csak ebből lesz meg a kellő haszna, mert hiszen a fajta az, amely akár husra, akár tojásra a legszebbet, legjobbat állítja elő.

Hazai viszonyainknak megfelelően ma már mindkét irányra vannak megállapodott fajtáink, husra épp úgy mind tojásra, ilyenek: a hófehér magyar tyúk, orpington, langsan és plimut. A ludak közül

A takarmánynövények jelentősége.

A termőföld okszerű használata okvetlenül megkívánja azt, hogy a takarmánynövények ép úgy felvéessenek a rendszeres vetésforgásba mint a gabonafélék, kapások avagy ipari növények. Sajnosan tapasztaljuk azonban, hogy a magyar mezőgazdák túlnyomó többsége e szabályt figyelmen kívül hagyja, amit egyébként legjobban a statisztikából merített azon adat igazol, hogy hazánkban a művelés alatt álló területnek csak 40%-a van takarmányneműekkel bevetve, holott az észszerűség azt követelné, hogy legalább is 50%-a legyen takarmánytermő hely. Első pillanatra kicsinynek tűnik ugyan e 10% különbség, de ha meggondoljuk, hogy e 10% voltaképen 3 millió kat. holdat teszen ki, úgy beláthatjuk, hogy a helyes aránytól nagyon is távol állunk s ez által jövedelmünkben is érzékeny veszteséget szenvedünk. Itt volna tehát az ideje, hogy a magyar gazdák nagyobb

Törzs-baromfi tenyésztő-telep.

a kis gazdának legjobban megfelel az emdenivel keresztezett magyar lud, a kaesából a pekingi. Ha tehát valaki haszonnal akar baromfit tenyészteni, ezekből válassza meg a maga viszonyainak megfelelően az illető fajtát.

Am igaz, hogy azt tudnia is kell, mily viszonyok mellett melyik lesz alkalmasabb a tenyésztésre, épp úgy, mint tisztában kell lennie azzal is, hogy mily célból akarja tenyészteni. Ezért jóha a tenyésztő összeköttetésbe lép olyan testülettel, a mely önzetlenül szolgálja az ügyet s egy ilyen a *Baromfitenyésztők Országos Egyesülete* (Budapest, Köztelek), ahol mindenre, a mi csak a baromfitenyésztés körébe vág, feleletet kap az oda akár egyszerű levélben forduló. Ha tehát valaki arra nézve akar felvilágosítást nyerni, hogy jövedelmezően milyen baromfit tenyészessen, írjon csak az egyesületbe, onnan készséggel kap feleletet. Mert bizony első és fő feltevése a baromfitenyésztésnek, hogy a fajta jól meglegyen választva; csak úgy hoz az hasznot, úgy lesz jövedelmező.

súlyt helyezzenek a takarmánytermelésre, itt volna annál is inkább, mert ezt az üzleti szempont követeli. A gyakorlati életből merített adatokkal igazolhatjuk, hogy a takarmánynövények termelése ép oly jövedelmező lehet, mint a piazei növényeké. A lucerna, a lóherések és rétek jövedelme nem kicsinylendő, mert annyit jövedelmezhetnek, mint a gabonafélék. Igen jövedelmező takarmánynövény a sűrűn vetett tengeri, vagyis a esalamádé, továbbá a zabosbükköny is, bár ez utóbbinál néha a rizikó nagyobb. Bárki is határozza el magát takarmánynövények termelésére, mindenesetre okosan és helyesen eselekszik, ha termelési kísérletek útján puhatolja ki azt, hogy melyik takarmány lesz gazdaságában a legolcsóbban előállítható, s ha ezt kipuhatolta, iparkodjék annak terméseredményét a rendelkezésére álló minden eszközzel: jó műveléssel, gondos ápolással, esetleg műtrágyák alkalmazásával stb. a lehető legmagasabb fokra emelni. Szükséges ezt megtennie annál is inkább, mert a takarmánytermelés teszi lehetővé az állattenyésztés fejlesztését, s mert ugyancsak képezik legbiztosabb alapját a gazdaság jövedelmezőségének.

A fagyos burgonya és répa besavanyítása.

Gyakran megesik, hogy répa- és burgonya-szedés közben fagy lepi meg a gazdát, s a fagyos gyökérneműek biztosan rövid időn megrohadnak, ha csak azok okszerű elrakásáról nem gondoskodunk. Egy ilyen elrakási mód a besavanyítás.

A besavanyításnál a répát fel kell aprózni s azután rétegenként gondosan letaposni vagy lebunkózni. Amennyiben azonban a répavágó nem győző a munkát, akkor a répát egészben levelestől hordatjuk a verembe s éles ásókkal és lábbal tapostatjuk be. A betaposóknak a talpára oly deszkát kötöztetünk, melybe + alakban vasélek vannak erősítve, amikor azután gyorsabban megy a munka.

Legjobb természetesen a falazott verem, de ez ritkán lesz elegendő és vermeket kell ásatni, s ez a besavanyítandó répánál jó mély legyen. Ennek legjobb helye lesz az istálló közelében, ahol szekérral könnyen hozzáférhetünk; a talaj jó agyagos és a fakadó víztől mentes legyen. A verem 15-20" széles és 1-2" mély, hossza az eltartandó répa mennyiségétől függ.

A verem, ha teli van, betetőzve, először szálmával befödjük s azután földdel vastagon behányjuk. A répa és burgonya ily módon elrakva megsavanyodik, de az állatok, kivált ha megszokják, igen szívesen eszik; igaz ugyan, hogy a besavanyítás is veszteséggel jár, de a rothadás által még jóval nagyobb veszteségre számíthatnánk és nélkülözünk kellene télen át a lédus takarmányt, melyek semmi mással nem pótolhatók.

A téli takarmányozásról.

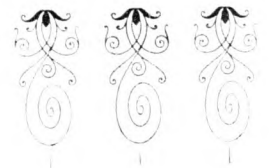
A kinek sok szénája van, az csak az etetési rendet kell hogy meghatározza és azt pontosan betartva, az állatokat tisztogatva, jól gondozva, eredményesen telettethet, jó karban tarthatja állatait. Van azonban eset, hogy kevés és rossz minőségű is a takarmány, amikor csak nagy gonddal és jól előkészített takarmánnyal érhetünk el. A téli takarmányok: a széna, sarju, luczerna, lóhere, bükköny, mohar, egyáltalán a szénafélék, a tengeriszár, szalma- és polyvafélék, gabonafélék, répa, tök, stb. és az olaj-pogácsák. Ha kevés és rossz a szénánk, hogy az állatok le ne romoljanak, hogy a tehén jól tejljen, borjúját jól nevelje, hogy a növekedmarha szépen fejlődjön és hogy az ökrök is jó karban legyenek, erőt gyűjtsön a tavaszi nehéz munkára, pótolni kell a szénahiányt erőtakarmányokkal, a melyenek pl. a répa, a gabonafélék korpája és az olajpogácsák. A takarmányok helyes feletetésétől igen sok függ és láthatjuk akárhányszor, hogy egyik gazdának kevés a takarmánya, nagyobb részben szalmával telettet és állatai mégis szépek, míg a másik gazdánál még az ökrök alatt is széna van és állatai gyengék, piszkosak. A jó beosztás, a jó tisztogatás az első feltétele a téli takarmányozásnak, mert azt is láttam már, hogy az ökrök egész télen szénát és répát ettek és a tavaszi szántás vége felé már csak szalmával éltek, pedig a jó gazda inkább megfordítva tenné, etetné télen szalmát, polyvát és tavaszi szántás alatt szénát, zabot. Gondunk legyen a téli takarmányozás egész ideje alatt, hogy a marhák előtt mindennap legyen só, mit azok tetszésük szerint nyálhatnak. S hogy ne szomjazzanak, mindennap 2-szer meg kell itatni az állatot télen is.

Pásztortűz.

letti:

Balla Miklós.

*A száraz gab, a székűt ropogra szórja szét,
Távol karangzúgónak hallgatjuk halk neszt.
Körülünk nagy sötétség, esendes, kihalt a táj,
Csak nagy ritkán rian fel a nyugró birkanój.*

*A Tisza is nyugalmas, szálló se lengi át,
Most huzza át a révész utolszor esőnkát.
Még egy löcsés a parton, egy tompa zuhanás,
S közénk ül zsákmányával az utolsó vadász.*

*A vén juhászt hallgatjuk, az öreg számadót:
Hogy foly a falu sorja? Birja-e az adót?
Sikerült-e a termés, takarmány lesz-e sok?
S hűség sok-e erre a leányok, asszonyok?*

*A vén juhász a szóval nem volt fukar nagyon:
„Szegény határ ez, kérem, kevés itt a vagyon!
Az egy báró, a gazdám, arval oszt' rége van,
Nem élhet a magyar most nyugodtan, gondtalan!”*

*A németet okolta. Aztán elhallgatott.
A hamvadó parázsra száraz rőzsét rakott.
Kialtó pipájára égő üszköt kapart,
S köhintett egyet-kettőt, mert szólni akart:*

„Hogy hü-e itt az asszony? Hát hü-e valahol?!
Kevésbe mult, hogy engem viszondlót az akol!
Mit ér! Az ifjuságom rabság volt elveszett!...
Most gondolkozhatok már egy rongy élet felett...

De sohase bíntam meg! Megölném újra is!
Asszony, ha még oly rut is, egyforma, mind hamis!
Felállt egy sóhaj nélkül; rendbeszedte magát
S az akoltól köszöntött: nyugalmas jójezakát...

*... Jó éjszakát! ... Indulunk. Végsőt lobbant a tűz.
Utunkra fényt a holdnak kelő sugára tűz.
S hogy megyünk szóltan, némán, mind-mind azon mereng,
Hogy esapodár az asszony, — csak egy hü: a miénk!*

Savanyu bor.

*Bő szüret volt,
Sok bor termelt
Hej, de a bor
Savanyu lett*

*Koresmárosné
Esztikéje
Arra való,
Hogy dicsérje.*

*De kötődnek
A leginyek:
A bor mellé
Csókot kérnek.*

Savanyu bor.

• MULATTATÓ •

ÖSSZEEL.

*Temetgetik a rózsafákat,
Dér lepi már az éjszakákat.
Az erlő napról-napra szomorubb
Fakul gyérül a lombozatja
Lábaihoz oda hullatja,
Mint egy elomló koszorut.*

*Temetgetik a rózsafákat...
De jön idő, hogy mind feltámad!
— S az emberszív, jajj, milyen elfogult...
Hasztalan az ősz példázatja,
Hítét könnyelműen szélhullatja,
Mint egy elomló koszorut.*

Szabolcska Mihály.

Előörsön.

— Eletkép a szabadságharczából. —

A szabadságharczban történt.
Mikor a diákok elmentek egy iskolapad mellől elfoglalni a branyiszkói hegyet, megvívni az isaszegi esatát, löporfüsttel kormolni be azt a fehér arczot, amit az édesanya esókolt, meghalni Nagy-Salló, Vácz, Hatvan, Tápió-Bicske, Szeben alatt — a hazáért.

Elment a pap, a jogász, a tanító, az iparos, a polgár, mind aranybetüket faragni a világtörténelemben a magyarnak.

Ezek közül mesélte egyik.

Előörsön állt a honvédkáplár. Volt mellette egy dobos, egy kürtös, meg öt közlegény.

Bámulták a távol Gyöngyös városát, melyre ráborult már a téli alkony. Nem volt egyéb dolguk. Nem is volt inyére ez a tétlen élet a káplárnak. Szurni, vágni, elesni vágyott. Ilyen volt akkor a honvéd, ki tehet róla.

Egyszer csak alakok bukkantak fel előtte. Szuronyt szegzett rájuk.

— Allj! Ki vagy?

— Jaj, menekülünk káplár uram. Vége Gyöngyösnek. Mindent megesz a német.

Mikor jöttetek?

— Délután tájban.

— Hányan?

— Hát úgy egy hétszázan.

— Mit csinálnak?

— Fáradtak nagyon és liorkolnak.

A káplár elkergette tovább a menekülteket. Azután hátratekintett.

— Fiuk! Puskát vállra. Irány utánam.

Azzal megindult Gyöngyös felé. A vám alatt megszólalt az egyik honvéd:

— Káplár uram! A fejünkkel játszunk. Parancsunk volt egy helyben maradni.

— Nekem parancs a hazáért eselekedni, volt a kurta válasz. Többet nem is szólt, hanem röviden kiadta a parancsot.

— A főutezán a kürtös megfujja a kürtöt, a dobos megpergeti a dobot, a legénység velem.

Ez a kilencz ember hétszáz ellen?

Ilyen munkát végeztek akkor!

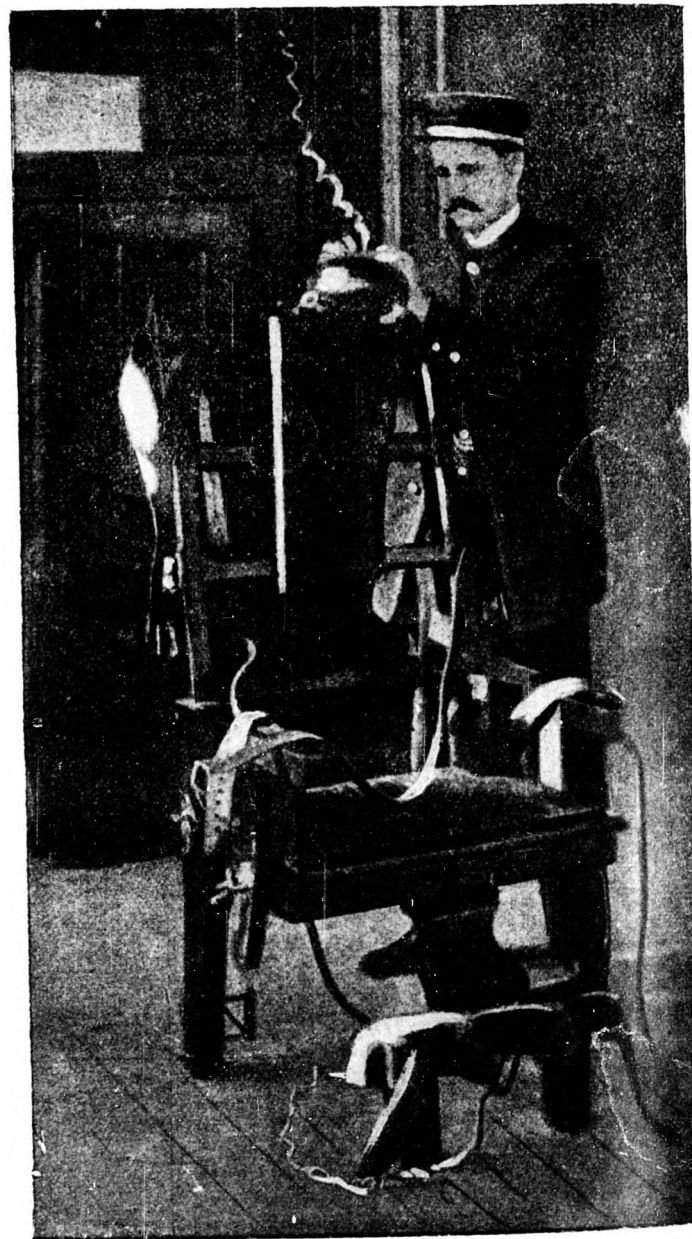
Megszólalt a kürt, megpergett a dob, amint parancsolva volt. A káplár pedig tölesért kanyarított a két markából s úgy üvöltött bele a néma éjszakába.

— Emberek, Asszonyok! Italt, kvártélyt, eleséget! Itt jön Perczel tizezer embernyi táborá. Készüljétek, már a falu alatt tartanak!

Meghallotta a német, aki befeküdt az ágyban. De menten kiugrott ennek hallatára és oly szűk lett neki a bugyogó, hogy abba se bujt bele, azt is ott hagyta. Így futott szanaszét egy szál ingben Gyöngyösön hétszáz ember.

Csak egy ór silbakolt a városház előtt. A vitéz német generális urat őrizte. Fenn aludt az emeleti szobában.

Azt leszedték a két lábáról, fölmentek az eme-

Kivégzés villanynyal.

etre. A generális ur a pisztolyával kétszer belőlött a levegőbe, azután megadta magát.

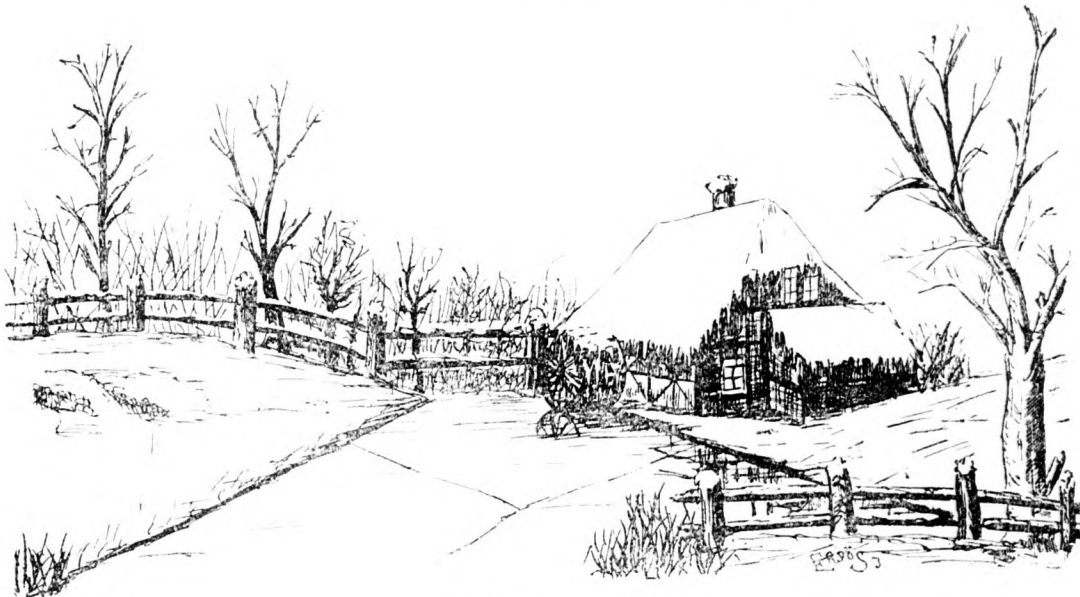
Igy vert szét egy honvédkáplár hétszáz németet és fogott egy eleven osztrák generálist.

Persze, hogy bevitte a táborba büszkén, diadallal...

— Nem én mondtam. Kegyelmet kér kend?

— Nem!

— Jó. Hát kend egy himpellér, akasztófára való fráter. Kendet arra itéli a tábornok ur, hogy tüstént vágja le ezt a két káplári stráfot. Aztán takarodjon kend és addig meg ne lássam, no mit gondol kend meddig?

Az első hó.

A kapitány ur felkoti a kardot. Rapportot tart. Ott áll a gyöngyösi káplár.

A kapitány ur szemei villámokat szórnak, homloka sötét, arca haragos. Odalép a káplár elé:

— Hallja kend! Tudja-e kend, mit tett kend?

— Elhagytam a posztomat.

— Mi a büntetése?

— Halál!

— Meddig?

— Mig föl nem veszi azt a hadnagyi uniformist, amit büntetésből a tábornok ur küldött önnek kedves hadnagyr, azért a gyöngyösi bolondságért...

Azzal tisztelgett és nagy haragosan tovább esörtetett a mérges kapitány ur.

Igy büntették akkor, aki így érdemelte!

A Schweidel emléktábla leleplezése Zomborban.

Vértesi Karoly, a Schweidel szoborbizottság elnöke, átadja az emléktáblát dr. Hübner Gyula érseki megbízottnak.

Apróságok.

Székely táncszók. (Gyűjtötte Péterfy Tamás.)

Ehejt vagyon csak Vaja,
Ott a lánynak nincs baja.

Vig muzsika öreg esont
Ha nem épít, mindig ront.

Fenyő, szurok, fa, kártya,
Bolond, aki nem járja! hop!

Szentgelieze, Madaras,
Ott a pipa két garas.

Szentgelieze, szekereze,
Haraszikerék a nyele.

Ahol ninesen sokaság,
Ott esik a sógorság!

Kerül a fésűpürost,
Jár a fésűt járj ki most!

Sir a cigány, hur szakad,
Mégis párom nem akad!

Cserefalvi mély árok,
Igaz szüre talállok!

Küs-kedei szérüs kert,
Szeret uram, mert megvert!

Az ördög munkában.

Oroszország tömlőcztartója. Az elnyomott orosz népnek Pobjedonoszev, a szent szinodus elnöke, ez a rideg, érzéketlen szívű ember, aki átkos uralma alatt ezerével korbácsoltatta Szibéria jégmezőire a szabadságra törekvő orosz ifjúságot. Az orosz szabadságnak eme bakójáról most azt írja egy kölni lap, hogy *agg korára való tekintettel nyugalmába vonul*, a ezártól fölmentését kérte, meg is kapta és már utódja is meg volna Szeremetjev Szergej gróf személyében, aki ujesztendőre foglalja el a Pobjedonoszev helyét.

Csak . . . — Na, mit vettél a végeladáson?

— Gyönyörű selyemharisnyákat . . . Semmi bajuk, *csak a talpuk van kilyukadva.*

A kis ártatlan. Anya: Miért pityeregsz? Ki bántott.

Fiu: Garagos Béni megvert.

Anya: Mit csináltál neki?

Fiu: Hozzá se nyultam. Csak a kis öcsését rugtam meg.

A legdrágább orvosság. Egy milanoi ékszerészhez a napokban egy angol ember lépett be s gyöngyöt vásárolt. Egész füzérre való apró, szép gyöngyöt vett drága pénzen s aztán — egy pohár vizet kért. Mialatt a vizet hozták, az angol kifizette a gyöngyök árát, négyszáz lirát, aztán mikor a pohár vizet megkapta, beledobta a gyöngyöket a vízbe s kiitta a pohár tartalmát. A bámuló ékszerésznek pedig megmagyarázta, hogy ez az egyetlen jó orvosság az idegesség ellen s hozzátette:

— Nagyon jó szer. Mindig használ. Csakhogy egy kissé drága. Eddig *hatezer líra* árát ittam meg.

Törökország pénzügyei. Még a nyáron egy könyv jelent meg Törökország pénzügyei címen, a melyet Moravetz írt s ezért a szultán a Medjidie-rend nagy szalagrendjével tüntette ki. De hogy az éremnek másik oldala is legyen, egy füst alatt azt is elrendelte, hogy a könyv összes példányait elkobozzák, ezt pedig azért kell tenniök, mert hát Törökország koldusabb a falusi kóduznál.

Emléktábla. Két idegen nézi a Toldy Ferencz születésházát Budán, mely tudvalevőleg emléktáblával van ellátva.

— Vajjon az én halálom után tesznek-e táblát az én házamra? — kérde az egyik.

— Tesznek hát, — feleli a másik, — az lesz felírva rá: „Itt egy üres szoba kiadó“.

A nagyravágyás betege. Egy fiatal poéta a szerkesztőségtől, hogy versét nem akarták elfogadni, egyenesen a Dunapartra ment, — magát boszuságából kifújni.

Hosszu sétálás után egyszerre megáll s öklével homlokára csapva, felkiált:

— Oh azok az emberek nem tudják, hogy mennyi veszett el bennem!

— Igaza van fiatal ember, jegyzé meg egy arra menő, — önben sok veszett el, hanem itt, — és a homlokára mutatott.

Vékával mért dicsőség. Szilágyi Lilla férje, Bulyovszky Gyula, a tárczairó, midőn azt kérdezték, mit szól a Hölgyfutár Album arcképéhez, ezt felelte:

— Igen szép!

— S hát az írók élettörténete? (Ezeket V. K. betük alatt gyártották.)

— Sak az is jó! sak az is jó! — felel egykedvűleg Bulyovszky. — Már sak azért is jónak kell lennie, mert az írók dicsőítése — vékával van benne mérve!

Képeinkhez.

Kivégzés villannyal. Amerikában nem igen akasztanak az újabb időben, hanem erős villamos árammal végezik ki a halálra ítélt gonosztevőket. Tulajdonképpen mi azt mondjuk, hogy menykövel csapják agyon, mert hiszen nem is egyéb az az áram. Képünkön egy ilyen kivégzőkészüléket mutatunk be. Egy szék, melybe beleültetik a kivégzendő személyt, aztán ráengedik az istennyilát felülről, hogy holtra mered tőle. Amint képünkön is látható, most éppen a működésre alkalmazza az amerikai hóhér a pompás széket.

Az első hó. Mindennap várjuk, mert itt az ideje a havazásnak. A fővárosban még nem volt hóesés, de a vidéken, főleg a hegyes, magasabban fekvő helyeken havazott. Az első hó a vadászok kedvesége, mert ekkor indulnak legszívesebben, legsikeresebben *porkázni* a nyulakra. A friss havon a nyulnyomok pompásan meglátszanak és a hajtó kutya biztosan üldözheti a felvert nyulat, míg lövésre kerül. Egy tanyai képet mutatunk be, amint az első hó beleppte a fedeleket, a fákat és a földet is körülötte.

A Schweidel-emléktábla leleplezése Zomborban. Zomborban Vértesi Károly elnöklete alatt szoborbizottság alakult arra nézve, hogy a város szülöttjének, Schweidel József, a magyar szabadságharcznak az aradi Golgothán megdicsőült honvédtábornok s vértanunak szobrot emeljen. A bizottság előzetesen emléktáblát helyezett el Schweidel József születési házára s azt a vértanuk napján leplezte le nagy ünnepélyességgel.

Kilencz óraker Fejér Gyula apátplébános ünnepélyes gyászmisét mondott, azután a törvényhatóságok, testületek, egyletek, tanuló ifjuság, zászlók alatt vonultak az árvaház és érseki óvóképző elé a táblához. Buday Gerő hatásos ünnepi beszédet mondott, Trencseny Károly az édes szavu poéta nagy tetszést aratott, igen szép és magas szárnyalású ódáját szavalta el. Rác Soma felolvasta a Schweidel-rokonoknak a szoborbizottság és annak elnökéhez intézett hazafias, köszönő levelét, végre Vértesi Károly elnök átadta a fölirásos kőlapot hazafias beszéd kíséretében dr. Hübner Gyula, mint az érseki óvóképző intézet igazgatójának, mint érseki helynöknek. Ez birtokába és gondozásába vette az emléktáblát szép beszéd kíséretében. Az évtizedek óta Pribil Ernő megyei főügyész elnöksége és igazgatása alatt álló kitűnő, a hazafias ünnepekhez mindig hozzásegítő kaszinói dalárda a Szózatot és Himnuszt énekelte el. Az ünnepélyen részt vett a vértanu leánya Halász Gedeonné szül. Schweidel Anna és a vértanu unokája ifj. Halász Gedeon. Az ünnepély lefolyása lélekemelő volt. A rendezés Szobotka Rezső és Steiner Lajos szoborbizottsági tagok érdeme. Képünk az átadás jelenetét mutatja.

Az ördög munkában. Azt mondják, hogy az ördög szép asszony képében jelenik meg és mindig más és más alakban. Ebből a szóhagyományból csinálta meg a festő az itt bemutatott képet. Az ördög a munkaasztalnál ül s készíti a szebbnél-szebb asszonyi fejeket, hogy aztán mögéje bujva, szép asszony képében kísértse az embereket. Bolondos kis história, de ime sikerült a festő bácsinak. Igen érdekesen rajzolta le a ravasz ördögöt **munkája közben**, valamint a szép asszonyfejeket is **remekül** eltalálta. De itt nem állott meg az ördögös mesterséggel, mert a kész arczok között szép asszonyoknál mást is pingált. Mi mindent tud — az ördög?!

Szótalány.

— Fekete Antaltól. —

Zölden növekedtem,
Pirosan levágtak,
Össze zuzva, törve
Fehéren használnak.

A megfejtéseket legzélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő 1902. november hó 23.

A „Független Ujság“ 45. számában közölt talány megfejtése

10	7	8	9
4	13	14	3
5	12	11	6
15	2	1	16

Helyesen fejtették meg: Pestality Ilonka, Nagy Mariska, Alberti Piroška, Fehér Anna és Erzsike, Ehen Anna, Bedő Rózsika, Fekete Mária, Kövér Elekné, Elekes Pálné, Székely Ferenczné, Kiss Sándor, Bartha Menyhért, Leveles András, Bagó István, Geszti Dénes, Portel István, Hegedüs Béla, Manyó Imre, Beke András, ifj. Tóth István, Káruy Péter, Marton Dávid, Szabó Mózes, Szerencsés István, C.s.-Tárnoki gazdakör.

Cs.-Tárnoki gazdakör (Pozsonymegye) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás »Kis-Székely pusztulása« című regénykötetét küldöttük meg.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Nagy János urnak. Azt írja, hogy a „Jó-sziv“ sorsjegyeinek huzásáról tudassuk, de ez nem lehet, mert hát a sorsjegyszámait elfeledte fölírni. — **Kiss Márton** urnak. Az egyházi és iskolaadó nem tartozik azon adónemek közé, amelyeket a gazda a törvény értelmében eselédei helyett fizetni tartozik és olyan törvény sines amely a gazdát ezen adók beszedésére kötelezné. — **Simon Ferencz** urnak. A vaskályhák ha beépítve nincsenek is, a lakóház tartozékát képezik és a berendezéssel együtt eladott épületből jogosan el nem szállíthatók. — **Fekete Antal** urnak. Az ügy kényessége miatt csak ügyvédünk meghallgatása után válaszolhattunk. Ügyvédünk felelete ez: Amíg a házasság törvényesen felbontva nincsen, addig az összes gyermekek a férj törvényes gyermekeinek tekintetnek. A törvény ezen rendelkezése elől kitérni csak úgy lehet, ha a gyermekek törvénytelen származásának megállapítása iránt pert indít, amely czélból ügyvédhez kell fordulnia. Ha a gyermekeket bírói ítélettel nem törvénytelenítették mindenkorra az ő törvényes gyermekei maradnak s vagyonában is örökösödnek.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1902. november 15-én

Ezeken. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 14:20—15:40 K. *Rozs* 11:90 K-től 13:50 K-ig. *Árpa* 11:80 K-től 12:20 K-ig, jobb minőségű 12:40 K-től 15:80 K-ig. *Zab* 12:40 K. *Tengeri* 11:80 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.									
Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25:60	24:70	23:90	23:20	22:60	21:80	22:50	17:90	11:90

Buzakorpa finom 8:50 K, durva 8:70 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 16—40 K, aprószemű 24—32 K, *tarka* 20—20:00 K, *lencse* 28—43 K, *orsó* héjas 28—32 K, *lóhere* 46—56 K, *lucerna* 64—66 K, *dalitacsim* 26:00—28:50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 580—790 fillér, mubar 700—790 fillér, zsupszalma 340—390 fillér, alomszalma 260—290 fillér

Juhvásár. Belföldi hizalt ürü 35—40 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 114—116 fillér, 260—280 kg.-mos 113—114 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 106—108 fillér, szerb 111—118 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 66—73—, középminőségű 52—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—50—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—60:00, magyar tehén középminőségű 44—68:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44—, 58:00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—65—, kivitel —, középminőségű 34—38—, szerbiai bika 46—67—, szerbiai bivaly 30—50—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Elő borju 80—108 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyúk páronként 2:40—2:80 K, csirke 1:10—1:70 K, káppan hizott 3:00 K.—7:20 K. Rucza 2:60—3:00 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 4:40—4:60 K.

Tojás alföldi 72—74 K, erdélyi 56—58 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 4:40—4:80 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:40—3:00, tejföl 64—76 fillér literenként, főzővaj 56—80 K, tehénturó 16—20 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 16:00—17:00 drb 1:00—1:60, karalábé 1:40—2:00, vöröshagyma 100 kötés 0:00—4:00 drb 6:00 q 6:00—20:60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb. 1:60—2:00, fehérrépa, fejeskáposzta 30:00—32:00—, kelkáposzta 100 drb 4:00—8:00, vöröskáposzta 0:00—0:00—, fejesaláta 6:00—1:60, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsa 1 q 10:40—11:60, sárga 10:40—16:80.

HIRDETMÉNY.

A mezőhegyesi áll. ménesbirtok belső mezőhegyesi kerületében elhelyezett 540 darab hizó süldő-sertésnek élő állapotban leendő eladása.

továbbá a belső mezőhegyesi belső-fecskési és külsőperegi kerületekben elhelyezett összesen 294 darab öreg hizottsertés levágása folytán származó hus eladása czéljából

folyó évi november hó 21-én délelőtt 10 órakor

a mezőhegyesi áll. ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében zárt irásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni. Az öreg hizott sertések után származó szalonna az uradalom tulajdonában visszatartatik.

Az ajánlattevők által sajátkezüleg aláírt, 1 koronás bélyeggel ellátott és 5% bánatpénzzel felszerelt ajánlatok a jelzett záros határidőig a ménesbirtok igazgatóságánál nyújtandók be. A részletes eladási feltételek a ménesbirtok igazgatóságától megszerezhetők.

BUDAPEST, 1902. évi november hó 6-án.

M. kir. földmívelésügyi minister.

A ki birtokára
jelzálog-kölesönt

akar felvenni, forduljon bizalommal
a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez
Budapest, V. ker., Géza-utca 2. szám. (Saját ház).

Az intézet e járult ad nagy és kis jelzálogos kölesönöket, főczélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen. Ezért kölesönöket már 3000 koronától kezdve ad.

A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölesőnével segíthet terhéen. Az előző hitelezőket az intézet a kölesőnből fizeti ki s mérsékelt díjért minden, a kölesőnkörüli teendőit ellát.

Kölesőnök a földbirtok tele értékéig 15, 22, 25, 33, 2, 34 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek.

Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölesönt fel nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti.

Az intézet jelenleg 5%-os és 4 1/2%-os záloglevél kölesőnöket ad s 5%-os kölesőnök minden levonás nélkül

készpénzben

fiztetnek ki.

A kinek kölesőnre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Pesti Hengermalom-Társaság

Alapítva 1839. Budapest. Alapítva 1839.

Magyarország **legelső** mőmalma.

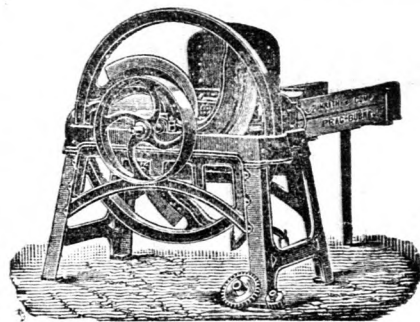
Minden kiállításon, a melyen részt vett, a legmagasabb kitüntetésekert nyerte el.

A Pesti hengermalmi liszt a legszebb és legjobb magyar liszt, mindig egyenlő kiténő minőségben.

Figyelmeztetés: A Pesti hengermalmi liszt-hez elegendő mennyiségű, de nem nagyon meleg vizet kell keverni, (többet mint más liszt-hez), a tészta igen jó erősen kigyurandó és hosszabb ideig pihentetendő, s csak ha tökéletesen megkelt, kell azt jól át-fűtött, de nem tulforró kemenczébe rakni. A több munkát és tüzelést bőven téríti meg a több, szebb és jobb sütemény.

A ki olyan helyen lakik, a hol a Pesti hengermalom gyártmányai lisztelárusítóknál egyáltalában nem vagy megbízhatóan nem kaphatók, az dara-, liszt és korpaszükségletének beszerzése végett egyenesen a malomhoz forduljon.

Balesetek

Kizárva!

Szeeskavágók szab. önműk. répa-
vágók, darálómalmok.

Gőzfűllesztő-készülékek!

legújabb, legkényelmesebb szerkezetben.

UMRATH és Társa

mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 10 lóerőig. Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

— 1901. évi forgalom 26,000 bál. —

Felhívjuk

a t. cz. **gazdaközönség**
figyelmét

a **budapesti**
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legtökéletesebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott természetesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.

Első évi fölösleg
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módoszatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősekből egy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8-10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézet
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:
mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. után. Terképek, terve-
zetek, alaprakajok photolithografialag leg-
szébben, legolcsóbban sokszorosítottak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.